

SF

ericanas

Knygute.lt

Bob Shaw

ORBITSVILIS

489 PASAULINĖS FANTASTIKOS AUKSO FONDAS

Bob Shaw

ORBITSVILIS

Moksliniai-fantastiniai romanai

BRITISH SF AWARD

Kapitonas Garamondas buvo bene geriausias žvaigždėlaivių pilotas visame Žemės kosminiame laivyne. Deja, ne dėl jo kaltės įvykus nelemtai tragedijai, jis priverstas bėgti kuo toliau nuo savo gimtosios planetos. Tačiau tai ką atranda kapitonas Garamondas, ko gero, taps didžiausiu turtu būsimosioms Žemės kartoms, neišsenkamu gamtinių išteklių ir gyvenamosios erdvės šaltiniu mūsų palikuonims. Jeigu tik kiti "apsukrūs" žmonės nesumanys pasinaudoti šiuo atradimu vien savo siaurais asmeniniais tikslais...

Iš anglų kalbos vertė VLADA BAUBONIENĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
489 tomas. Serija įkurta 1990m.

Bob Shaw - ORBITSVILLE, New York, Baen, 1989
Bob Shaw - NIGHT WALK London, Gollancz, 1987

Copyright © by Bob Shaw, 1975, 1987
Cover art copyright © by Chris Moore, 2002

Vertimas į lietuvių kalbą:
© leidykla "Eridanas", 2012
© leidykla "Knygute.lt", 2017

Turiny

ORBITSVILIS

ŠUOLIS NAKTIN

ORBITSVILIS

1.

Kai kas linkęs manyti, jog dėl visko kaltas vardų sutapimas, nes prezidentė irgi buvo vardu Elžbieta. Paveldėjusi iš tėvo milijardinio kapitalo imperiją, ji pavertė "Starflaito" štabo būstinę beveik imperatoriaus rezidencija, kur viešpatavo niekuo nenusileidžiantys karalienės Elžbietos rūmams papročiai: senoji hierarchija, susiformavęs etiketas, giminės privilegijos bei rūmų intrigos. Bet iš visų feodalizmu dvelkiančių užgaidų labiausiai Garamondą siutino atkaklus prezidentės noras akis į akį pasikalbėti su kiekvienu besiruošiančiu tolimam žvalgybiniam skrydžiui kapitonu.

Atsirėmęs į akmeninės baliustrados turėklus, Garamondas abejingu žvilgsniu slydo per žiemos sodo arklus, besidriekiančius iki pat vandenyno. Starflait Hausas uždengė visą vidutinio didumo kalvą. Kai Garamondas, artėdamas prie Islandijos, iš viršaus žvelgdavo į terasų, lodžijų bei paviljonų sankaupas, Starflait Hausas jam visada primindavo neskoningą tortą.

Pralaukęs dvi valandas, vis gurkšnodamas

kokteilį, kapitonas mėgino įveikti vis didėjantį dirglumą. Jau verčiau tą laiką jis būtų praleidęs namuose su žmona ir sūnumi.

Garamondas, vienas sėkmingiausių laivyno kapitonų, ir anksčiau turėjo progos susitikti su Elžbieta ir jau nuo pirmojo susitikimo šlykštėjosi ta moterimi. Šitas jausmas, kaskart apimantis kapitoną susitikus su viena turtingiausių moterų, buvo stipresnis netgi už pasipiktinimą įžūlia jos savivale: korporacijos galva visada jautėsi esanti aukščiau įstatymų ir neretai susidorodavo su žmonėmis tik dėl prastos savo nuotaikos. Be to, Garamondas niekaip negalėjo suprasti, kodėl kosmetinės chirurgijos klestėjimo epochoje Elžbieta nesiima tvarkyti savo išvaizdos ir šalinti akivaizdžių defektų. Gal tokį jos sprendimą įtakojo vyriškas jos būdas, o gal kreivi, atsikišę geltoni dantys bei pilkos spalvos oda turėjo pabrėžti imperatorišką išskirtinumą?

Žvelgdamas žemyn į vaivorykštines fontanų čiurkšles, kapitonas prisiminė pirmąjį savo vizitą į Starflait Hausą. Tuo metu jis ruošėsi atlikti trečiąją užduotį ir buvo pakankamai jaunas, todėl, apsivilkęs juodu paradiniu munduru, jautėsi nesmagiai. Prieš tai prisiklausęs visokiausių pasakojimų apie ypatingus Elžbietos

Lindstrom santykius su savo kapitonais ir dar nežinodamas, kaip ta dama atrodo, Garamondas ne juokais jaudinosi. Jis nusprendė pasitelkti į pagalbą visą savo apsukrumą ir nepasiduoti Elžbietos kerams. Niekas iš laivyno vadų, jau nekalbant apie kampanijos administracijos valdininkus, tąkart jaunuolio neįspėjo apie šlykštų nuo Elžbietos sklindantį kvapą, kuris gali uždusinti žmogų ypač tada, kai tas susitelkęs į savo mintis ir stengiasi parinkti tinkamus žodžius. Ir nė vienas iš konsultantų, rūmų etiketo žinovų, neapsaugojo jo nuo galimo konfūzo - nevalingos naujoko reakcijos į keistą prezidentės išvaizdą. O sutrikti iš tiesų buvo dėl ko. Atsikišusios iltys, lavono blyškumas, šleikštulį keliantis kvapas, iškrypęs stuburas - visa tai atrodė tik smulkmenos, palyginus su didžiuliu, beveik iki kelių nukarusiu pilvu... Garamondas kareiviškai pasitempė, didvyriškai ištvėrė įdėmią, ilgai trukusią savo personos apžiūrą, tačiau kai prie šlaunies prispaustas jo kumštis paskendo atlasinėje jau paminėto prezidentės pilvo pagalvėje, jaunuolis užvertė akis aukštyn ir vos neapalpo.

Dabar, atsirėmęs į baliustradą, jis jau nebejautė to šalto įtūžio, kurį tąkart pajuto savo kapitonams, neparengusiems naujoko susiti-

kimui su prezidentu. Vėliau, kai atėjo jo eilė, ir pats Garamondas lygiai taip pat elgėsi su kitais naujokais. Tokį žiaurumą buvo galima pateisinti - neprašyti patarimai galėjo turėti liūdnu pasekmių. Nesunkiai buvo galima suprasti, kas atsitiks, iš anksto įspėjus naujoką dėl jo be reikalo puoselėjamų vilčių. "Ypatingi santykiai" su Elžbieta Lindstrom reiškė viso labo tik slaptą pasikeitimą žvilgsniais po to, kai jaunajam kapitonui instruktažo metu buvo perduodamas popieriaus lapas, ant kurio turtingiausias bei galingiausias Visatos būtybės ranka būdavo išvedžiota kokia nors infantili nešvankybė. Ne, nusprendė Garamondas, jei kils noras nusižudyti, jis pasirinks kiek lengvesnį ir malonesnį būdą.

- Kapitone Garamondai? Prezidentė siunčia jums linkėjimų.

Kapitonas atsisuko. Jis atpažino ilgį viceprezidentą Humboltą. Vyriškis leidosi laiptais žemyn. Į jo ranką buvo įsikibęs maždaug devynerių metų auksaplaukis berniukas, vilkintis perlų spalvos kombinezonu. Garamondą kadaise jau supažindino su prezidentės sūnumi Haraldu, todėl dabar jis tyliai linktelėjo berniukui. Tas atsakė vyriškiui tuo pačiu, o jo žvilgsnis sustojo ties kapitono munduru.

- Apgailestauju, kapitone, kad jums teko taip ilgai laukti...

- Po šių žodžių Humboltas delikačiai kostelėjo, šitaip demonstruodamas, jog asmeniškai jis nepitaria Elžbietos nuomonei. - Deja, prezidentė dar dvi valandas bus užimta ir prašo jūsų luktelėti.

- Aš palauksiu. - Kapitonas gūžtelėjo pečiais ir šyptelėjo, mėgindamas nuslėpti pasipiktinimą. Dabar kaip tik nebuvo galima delsti: pranešimai iš meteorologinių stočių, esančių už Plutono, prognozavo netrukus susilpnėsiant palankų jonų srautą, besiskverbiantį per Saulės sistemą. Garamondas ketino kuo greičiau palikti orbitą ir, pagavęs šį srautą, paleisti laivą virššviesiniu greičiu. O dabar teks kaip reikiant paprakaituoti su elektromagnetinėmis burėmis-spąstais, košiant vakuumo akivarą, kad sugautum bent kiek reaktoriui reikalingų jonų.

- Tai jau taip, teks palaukti...

- Beje, galėčiau atidėti susitikimą su prezidentė, kol sugrįšiu.

[vertinęs pokštą, Humboltas delikačiai šyptelėjo. Po to paskersavo į Haralda ir įsitikino, jog berniukas nekreipia dėmesio į suaugusiųjų po-

kalbį.

- Neverta. Liza labai nusivils ir tikriausiai pasiųs lėktuvą perėmėją, kad jus sugrąžintų. Ji nori susitikti su jumis akis į akį.

Viceprezidento pastaba priminė jaunuoliui kapitono Vičo likimą. Tas jaunuolis vieną kartą Starflaito štabo būstinėje pralaukė beveik dvi paras, niekur neiškišdamas iš čia nosies. Antrą naktį, netekęs kantrybės, jis paspruko, taip ir nesulaukęs prezidentės palaiminimo. Sklido kalbos, jog vaikiną buvo sugrąžintas atgal. Tam tikslui Elžbieta pasiuntė greitaeigį lėktuvą perėmėją. Po to niekas vargšelio nematė nei gyvo, nei mirusio. Sunku spręsti, ar ši istorija atitinka tikrovę, nes Žvaigždžių laivynas, užsiimantis perteklinių Žemės gyventojų išgabenimu, taip išsiplėtė, jog bet kokie gandai neišvengiamai apaugdavo išgalvotomis detalėmis. Tačiau Garamondas manė, jog šita istorija tikrai pamokanti.

- Kad jums nebūtų nuobodu, kapitone, aš atvedžiau Haraldą. - Vyriškis paglostė auksinius berniuko plaukus. - Pastaruoju metu mūsų infantas vėl rodo susidomėjimą laivynu. Atakuoja visus klausimais apie kosminių skrydžių teoriją bei praktiką. Liza nori, kad judu pabendrautumėte.

Garamondas abejingai pažvelgė į prezidentės atžalą.

- O kaip su jo matematiniais gebėjimais?

Viceprezidentas nusijuokė.

- Niekas nesitiki, jog Haraldas jau šiandien išlaikys piloto egzaminus. Pakanka paskatinti jo susidomėjimą. Beje, kapitone, atsirastų nemažai admirolų, kurie pasirengę dėl tokio prezidentės parodyto pasitikėjimo paaukoti savo dešinę ranką... O dabar privalau jus palikti. Metas grįžti į pasitarimų salę.

- Paliekate mus be priežiūros?

- Taip. Liza labai jus gerbia, kapitone Garamondai.

- Gerai. Man ir anksčiau yra tekę prižiūrėti vaikus. - Kapitonas turėjo galvoje savo šešiametį sūnų, kuris šiandien, atsisveikindamas su tėvu, užuot pamojavęs jam ranka, pagrūmojo kumščiu. Šitaip berniukas išreiškė priekaištą tėvui, paliekančiam namus anksčiau numatyto laiko dėl prezidentės kaprizo. Keturiolika valandų! O dar tos šiandieninės prognozės! Jam vis nedavė ramybės meteorologų suvestinė. Jonų vėjas netrukus nukris iki kosminio fono lygio, o jis, žvalgybinio laivyno kapitonas, leidžia laiką šitoje

tuštybių mugėje ir dar priverstas žaisti su berniūkščiu, kuris turbūt nelabai skiriasi nuo savo brangiausios mamytės.

Kai viceprezidentas atsisveikindamas nusi-
lenkė, kapitonas pamėgino pavaizduoti šypse-
ną, tačiau netrukus suprato, kad jam nepavy-
ko.

- Vadinasi, Haraldai, tu nori valdyti flikervin-
gus? - paklausė vyriškis, atsisukęs į auksa-
plaukį berniuką.

Pirmiausia jis buvo apdovanotas šaltu, verti-
nančiu žvilgsniu, po to pasigirdo netikėtas at-
sakymas.

- Pas mus Starflaite visi žemesnio rango nei
valdybos narys darbuotojai, kreipdamiesi į
mane, sako: "Pone Lindstromai".

Kapitonas kilstelėjo antakius.

- Turbūt... aš papasakosiu tau apie kosmoso
keliones, Haraldai. Šituose reikaluose kartais
jaunesnysis technikas kur kas svarbesnis už
visus direktorius. Ar supratai, Hari?

"Paaiškėjo, jog aš dar labiau vaikas nei jis" -
pagalvojo nustebeęs kapitonas.

Berniukas staiga nusišypsojo.

- O man apie kosmosą visai neįdomu.

- Bet... kaip tai?

- Tiesiog prikalbėjau jiems visokių niekų, kad paliktų mane ramybėje. Jie norėjo tai išgirsti. Bet juk su jumis man nereikia apsimitinėti?

- Taip, drauguži, su manim tau nėra jokio reikalo apsimitinėti. Bet ką mudu veiksime? Turime lygiai dvi valandas.

- Ar galima man pabėgioti? - staiga pagyvėjęs paklausė Haraldas. Šitas prašymas iškart išdavė, jog rūmų belaisvis niekuo nesiskiria nuo kitų savo bendraamžių.

- Tiesiog pabėgioti? - Garamondas pirmą kartą nuoširdžiai nusišypsojo. - Gana kuklus noras.

- Man niekas neleidžia nei bėgioti, nei karstyti po medžius. Atseit šitaip galiu pats sau pakenkti! Motina uždraudė.

O visi kiti taip jos bijo, kad seka kiekvieną mano žingsnį. Bet jūs visai kas kita... Juk esate laivyno vadas! - Haraldas susižavėjusiomis akimis pažvelgė į Garamondą.

Kapitonas kiek pavėluotai suprato, jog berniukas nuo pat pirmos susitikimo minutės gudravo, tačiau jis neparodė apmaudo.

- Tikrai. Išbandykime tavo gebėjimus. Bėk štai iki tų statulų ir atgal.

- Aha.

- Tai ko tu stovi? Pirmyn!

Garamondas su džiaugsmu ir drauge su užuojauta stebėjo, kaip nerangiai, pasišokinėdamas bėga Haraldas, juokingai irdamasis alkūnėmis. Apibėgęs bronzinę figūrą, paveldėtojas vėl sugrįžo prie starto linijos. Vaiko akyse šokinėjo linksmi kipšiukai.

- Ar galiu dar?

- Lakstyk, kiek tik nori.

Berniukas vėl atnaujino maratoną, o kapitonas sugrįžo prie akmeninės baliustrados ir, žvilgsniu glostydamas medžių viršūnes, susimąstė. Artėjo saulėlydis, bet Atlanto vandenys nespindėjo, jie atrodė pilki nuo užslinkusio rūko. Vieniša žuvėdra blykstelėjo sparnais ir dingo jūroje, tarsi nukritusi žvaigždė.

"Man nesinori išskristi, - pagalvojo Garamondas, - todėl ir liūdna".

Anksčiau vyriškį palaikė tikėjimas, kad jam, Vensui Garamondui, pavyks tapti vienu iš pirmųjų trečiojo Galaktikos pasaulio atradėjų. Tačiau tarpžvaigždiniai skrydžiai tęsiasi jau beveik visą šimtmetį, o žmonija prie savo valdų teprisijungė vienintelę naują planetą. Keliuos astronautų kartos liko nusivylusios - tie žmonės tuščiai eikvojo savo entuziazmą....